

5.12.2023

HELSINKI REGION INFOSHAREN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS 4 / 2023

Aika	Tiistai 5.12.2023 klo 13.00-15.00
Paikka	Teams
Osallistujat	Tomas Lehtinen, Helsinki, puheenjohtaja Ari Jaakola, Helsinki Anu Henriksson, Helsinki (este) Tanja Lahti, Helsinki Hami Kekkonen, Helsinki, sihteeri Topi Lappalainen, Helsinki Minna Joensuu, Espoo (osan aikaa paikalla) Jani Mattsson, Espoo (osan aikaa paikalla) Päivi Kiviniemi, Espoo Wilhelmiina Griep, Espoo (este) Petri Lintunen, Espoo, varajäsen (este) Vesa Kokkonen, Vantaa Elina Parviainen, Vantaa Joonas Porola, Kauniainen Erik Klockars, Kauniainen (este) Marja Pirttivaara, Sitra Pekka Koponen, Forum Virium Helsinki (este) Timo Sillander, Forum Virium Helsinki (este)

KÄSITELLYT ASIAT

1 EDELLISEN KOKOUKSEN MUISTIO

Hyväksyttiin 21.9.2023 pidetyn kokouksen muistio. Muistio julkaistaan [HRI:n sivuilla](#).

2 VUODEN 2023 TOIMENPITEIDEN JA BUDJETIN TOTEUMA

Käytiin lyhyesti läpi vuoden 2023 toimenpiteiden ja budjetin toteuma. Resurssivajeesta huolimatta valtaosa vuoden 2023 toimintasuunnitelman toimenpiteistä saatiin tehtyä.

Toimenpide 2 (Tunnistetaan 1-3 dataa ja edistetään niiden yhteneväistä avaamista pks-kaupunkien yhteistyönä) ja toimenpide 14 (Tehdään kysely Datan avaamisen

5.12.2023

perusteet -koulutuksen käyneille) siirretään vuodelle 2024. Lisäksi toimenpide 10 (Toteutetaan selvitys pks:n yritysten ja yhdistysten datatarpeista ja datojen käyttökokemuksista) toteutuu vuosina 2024-25 yhteistyössä Forum Viriumin kanssa, jos siihen saadaan EAKR-rahoitusta.

Toimenpiteiden toteutuminen on kuvattu tarkemmin alla olevassa kuvassa.

TP	Toimenpide	Tilanne	Huomioita
TP1	Kokeillaan uusia tapoja tunnistaa avaamispotentiaalisia dataa ja ohjeistetaan niiden hallinnoijia avaamiseen.	Toteutunut osittain (Helsingissä resurssipula)	Ehdotetaan toteutettavan vuonna 2024
TP2	Tunnistetaan 1-3 dataa ja edistetään niiden yhteneväistä avaamista pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteistyönä.	Ei toteutunut	Edellyttää PKS-yhteistoimia, ehdotetaan toteutettavan vuonna 2024
TP3	Selvitetään, voiko kaupunkien ICT-hankintaohjeita täydentää huomioimaan avoimen datan jakaminen.	Toteutunut osittain (Helsingissä selvitys käynnissä)	Jatkunee vain Helsingissä (sisäisenä toimenpiteenä)
TP4	Toteutetaan kysely HRI-palvelusta kaupunkien toimialojen, osastojen ja yksiköiden esihenkilöille.	Valmis (2/4 kaupunkia)	2/4 kaupunkia ehkä vuonna 2024 tai 2025
TP5	Luodaan pääkaupunkiseudun avoimen datan elinkaarelle selkeä toimintamalli.	Valmis	Käyttöönoton edistäminen
TP6	Uudelleenorganisoidaan datan päivitys sekä metatietojen ylläpito.	Käynnissä, kesken	Käyttöönoton edistäminen
TP7	Huolehditaan hri.fi-verkkopalvelun teknisestä ylläpidosta ja jatkokehityksestä.	Toteutunut lähes suunnitellusti	Jatkuvaa
TP8	Järjestetään kehittäjätilaisuuksia.	Toteutunut suunnitellusti	Jatkuvaa
TP9	Tehdään kurssi- ja luento-yhteistyötä pääkaupunkiseudun korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa.	Toteutunut suunnitellusti	Jatkuvaa
TP10	Toteutetaan selvitys pääkaupunkiseudun yritysten ja yhdistysten datatarpeista ja datojen käyttökokemuksista.	Ei toteutunut	Suunniteltu toteutettavan vuosina 2024-2025 (FVH:n EAKR-hankeena)
TP11	Edistetään datan yhteentoimivuutta ja käytettävyyttä.	Toteutunut suunnitellusti	Jatkuvaa
TP12	Laaditaan viestintäsuunnitelma ja viestitään sen mukaisesti.	Toteutunut lähes suunnitellusti	Jatkuvaa
TP13	Järjestetään koulutustilaisuuksia kaupunkien työntekijöille.	Toteutunut lähes suunnitellusti	Jatkuvaa
TP14	Tehdään kysely Datan avaamisen perusteet -koulutuksen käyneille.	Ei toteutunut	Ehdotetaan toteutettavan vuonna 2024
TP15	Esitellään HRI-palvelua ja pääkaupunkiseudun avointa dataa relevanteissa tapahtumissa.	Toteutunut suunnitellusti	Jatkuvaa
ERILLI NEN	Avoimen dataekosysteemin edistäminen: nykytilatarkastelu, kehittämistoimien suunnittelu	Käynnissä, kesken	Jatkuvaa

Keskusteltiin myös siitä, että jos jokin toimenpide jää vuodesta toiseen toteutumatta, niin onko sitä tarpeellista pitää jatkossa toimintasuunnitelmassa.

Ohjausryhmän syyskuun kokouksen jälkeen on avattu uusia kokonaisuuksia Helsingin chatbotien koulutusdatoihin. Työn alla on mm. Helsingin jakamien avustusten sekä Helsingin luontopalvelulinjauksen asukaskyselyn anonymisoitujen vastausten avaaminen. Lisäksi Korkeasaaren kävijämääriin on tekeillä rajapinta. Espoossa työn alla on Mun Espoo kartalla -kyselyn anonymisoitujen vastausten sekä WMS/WFS-rajapintojen sisällön avaaminen. Vantaan osalta WMS/WFS-rajapintojen kautta saatavilla olevien datojen avaaminen odottaa kuittausta, Kauniaisten osalta tehdään myös vastaava selvitys. Lisäksi moniin datoihin on tehty päivityksiä.

Syksyllä järjestettiin yksi HRI Loves Developers -tapahtuma. Sen teemana oli osallisuus. Seuraava tapahtuma Helsingin digitaalisesta kaksosesta järjestetään

5.12.2023

18.1.2024. Myöhemmin keväällä järjestettävän tapahtuman teemana on mahdollisesti talous.

Datanavauskoulutuksia järjestettiin syksyn aikana yksi. Marraskuun koulutus jouduttiin perumaan vähäisen osallistujamäärän vuoksi.

HRI:n sivuilla on syksyn aikana julkaistu Elias Willbergin haastattelu hänen väitöskirjastaan, tapahtumien yhteenvetoja, uutinen avoimen datan hallintamallista sekä alun perin GeoForum Summitiin tehty visailu nimistöä. Uusina juttuideoina kokouksessa nousivat esiin juttu Helsingin Kokeilukiihdyttämisestä ja tekoälyn hyödyntämisestä sekä juttu avoimen datan hyödyntämisestä vapaaehtoistyössä.

Yhteistyötä muiden kaupunkien kanssa on tehty lähinnä dataportaalin kehitystyön tiimoilta. 14.12. HRI:ta esitellään E-Governance and Digitalisation Network of the Eastern Partnership Countries -delegaatiolle.

HRI:n budjetin toteuma joulukuun loppuun on noin 50 %. Laskut muille kunnille lähetetään mahdollisimman pian.

3 TOIMINNAN ITSEARVIOINTI

Toiminta- ja taloussuunnitelmaan on kirjattu, että HRI:n toimintaa itsearvioidaan vuosittain ohjausryhmän kokouksessa. Kokouksessa arvioitiin, miten HRI:n keskeiset toiminnot (datan avaaminen, avoimesta datasta viestiminen ja hyödyntämisen edistäminen) ovat onnistuneet vuonna 2023.

Helsingin osalta avoimen datan toiminnan keskiarvo kouluarvosanoin on noin 8,5. Espoon arvosanojen keskiarvo on noin 7,3 ja Vantaan ja Kauniaisten kummankin noin 6,3. Pääkaupunkiseudun ja HRI:n saamin arvosanojen keskiarvo on noin 8,1. Koko pks:n arvosanaa heikensi se, että yhteisiä, yhteneväisiä data-avauksia ei ole viime vuosina tehty.

Joissain kaupungeissa koettiin, että tekoäly on vienyt ylemmän johdon huomiota avoimelta datalta ja että avoimen datan tekemiseen ei ole tarpeeksi resursseja. Datan avaaminen olisi hyvä saada mukaan muuhun tiedolla johtamisen kokonaisuuteen.

5.12.2023

Espoossa koetaan, että kaikkiaan avoimen datan tilanne kaupungissa on parantunut viimevuotisesta – on saatu oikeita henkilöitä mukaan, yhteistyö on tiivistynyt ja avoimesta datasta ja HRI:n toiminnasta on viestitty aiempaa enemmän.

Myös Vantaalla on tehty viestintää ja huolehdittu hyvin jo avattujen datojen päivittämisestä. Lisätään ensi vuoden itsearviointiin datojen päivittäminen omaksi kohdaksi.

Helsingissä dataa on avattu jo todella hyvin, mutta uusia avauksia voitaisiin etsiä ja tunnistaa vielä aktiivisemmin. Avointa dataa on alettu hyödyntää enemmän kaupungin sisälläkin mm. generatiivisen tekoälyn kokeiluissa – avoimessa datassa on jo valmiiksi huomioitu yksityisyydensuoja, niin sitä on helppoa hyödyntää myös erilaisissa tekoälykokeiluissa.

HRI-palvelun toimintaan ollaan yleisesti ottaen tyytyväisiä – erityisesti mainittiin uusi pks:n avoimen datan elinkaaren toimintamalli sekä viestintä, uutiskirje ja kehittäjätapaukset. Koulutukset nähdään keskeisinä myös datan hyödyntämisen edistämisen näkökulmasta. Yhteistyö oppilaitosten suuntaan koettiin myös tärkeäksi. HRI nähdään yhä avoimen datan edelläkävijänä myös kansainvälisesti.

4 LUONNOS VUODEN 2024 TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMAKSI

Käytiin läpi luonnos vuoden 2024 toiminta- ja taloussuunnitelmaksi sekä keskusteltiin mahdollisista muutos- tai täydennystarpeista. Suunnitelma on tarkoitus hyväksyä ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa vuoden 2024 alkupuolella.

Toimenpiteen 1 osalta Helsingissä tehtiin jo tänä vuonna tarkastelua, mutta resurssivajeen vuoksi asiaa ei saatu edistettyä. Tiedonhallintamallien ja niistä tunnistettujen avaamispotentiaalisten datojen esittely sopii kaikille kaupungeille luonnoksessa ehdotetulla aikataululla – tosin datojen avaamiseen sitoutuminen on kiinni myös datojen hallinnoijista.

Toimenpiteen 2 osalta keskusteltiin, onko se realistinen, kun se kahtena aiempana vuonna ole edennyt. Päätettiin, että pidetään se kuitenkin vielä tänä vuonna toimintasuunnitelmassa ja jos yhteiset data-avaukset eivät etene vuonna 2024, otetaan toimenpide pois vuoden 2025 toimintasuunnitelmasta. Sovittiin, että seuraavaan ohjausryhmän kokoukseen yhdeksi aiheeksi otetaan yhteisten data-

5.12.2023

---

avausten ideointi. Avauksia suunnitellessa on jo tärkeä huomioida myös niiden ylläpito ja päivittäminen.

Helsinki on julkaissut Aluesarjat-tilastotietokannan Helsinkiä koskevia tilastoja paikkatietona. Vastaavanlaiseen julkaisuun muista kunnista on olemassa selkeät ohjeet, mutta datan koostamiseen ei välttämättä ole resursseja ja osaamista muissa kunnissa. Lisäksi keskusteltiin mm. liikenne-teemasta ja vaaleihin liittyvistä datoista.

Toimenpide 8, selvitys HRI:n kautta avattujen datojen hyödyntämisen vaikutuksista, koettiin mielenkiintoiseksi, mutta vaikeaksi. Kokonaisvaikutusta voi olla vaikea selvittää, joten parempi lienee keskittyä konkreettisten käyttötapauksen etsimiseen ja sitä kautta saataviin hyötyihin.

5 DATAPORTAALIN ALUSTAVAIHTOEHDOT TULEVAISUUDESSA

Ohjausryhmän edellisessä kokouksessa nousi esille kysymys, voisiko HRI siirtyä tulevaisuudessa käyttämään avoindata.fi:n datakatalogia, kuten Lounaistieto siirtyi tänä syksynä. Sovittiin, että HRI-tiimi selvittää etuja ja mahdollisia haittoja tai riskejä ja jatketaan sen pohjalta keskustelua ohjausryhmän seuraavassa kokouksessa.

hri.fi-sivusto lanseerattiin vuonna 2011 ja avoindata.fi vuonna 2014. Vuonna 2015 alkaneessa Suomen kuuden suurimman kaupungin yhteisessä EU-rahoitteisessa 6Aika-hankkeessa yhtenä tavoitteena oli tehdä kaupungeille omat dataportaalit. Tällöin selvitettiin myös mahdollisuutta käyttää avoindata.fi:tä, mutta päätettiin tehdä kullekin taholle omat dataportaalit.

Lounaistiedon dataportaalissa oli noin puolet vähemmän dataa kuin HRI:ssa. Lisäksi sivuston kävijämäärät olivat paljon pienempiä ja sivustoa käytettiin paljon vähemmän viestintään.

Käytännössä vaihtoehtoja datakatalogin jatkoon olisi kolme:

1. Jatketaan kuten tähänkin asti
2. Luovutaan omasta datakatalogista ja kuvataan datojen metatiedot avoindata.fi:hin
  - a) Linkitetään hri.fi:stä avoindata.fi:hin kuten Lounaistieto
  - b) Näytetään datakatalogi osana hri.fi:tä, vaikka se käytännössä olisi avoindata.fi:ssä

5.12.2023

Jos jatketaan kuten tähänkin asti, pysyy hri.fi yhtenäisenä, käyttäjille tuttuna kokonaisuutena. Datakatalogin ylläpidosta aiheutuu jonkin verran kustannuksia, mutta ne ovat ennakoitavissa ja meidän päätettävissä ja jatkokehityskustannukset voidaan jakaa jatkossakin Tampereen ja Oulun kanssa. Datojen metatiedot kopioituvat jo nyt automaattisesti kerran vuorokaudessa avoindata.fi:hin, ja DVV vastaa kopioinnin kustannuksista.

Omasta dataportalista luopumisesta tulisi jonkin verran kustannussäästöjä, mutta hri.fi-sivustoa tarvittaisiin jatkossakin seudulliseen viestintään ja ohjeistukseen. Jos 2a-vaihtoehdon mukaisesti linkitettäisiin hri.fi:stä avoindata.fi:n datahakuun, siirtyisi käyttäjä pois hri.fi:stä. Jos taas 2b-vaihtoehdon mukaisesti näytettäisiin datakatalogi osana hri.fi:tä, vaikka se käytännössä olisi avoindata.fi:ssä, seuraisi siitä mahdollisesti ennakoimattomia kustannuksia, kun teknisiä päivityksiä olisi tehtävä samaan tahtiin kuin DVV päivittää avoindata.fi:tä.

Ohjausryhmä päätti, että asiaa siirretään ja palataan siihen, kun seuraava suuritöisempi CKAN-päivitys on tulossa. Vielä ei ole tietoa, milloin CKAN 3.0 julkaistaan. Kustannussäästöt olisivat sen verran pieniä, että tällä hetkellä ei ole tarvetta siirtyä toisenlaiseen ratkaisuun.

6 AJANKOHTAISET ASIAT JA TAPAHTUMAT

Käytiin läpi ajankohtaiset asiat ja tapahtumat:

- Seuraava HRI Loves Developers -kehittäjätapaaaminen järjestetään 18.1.2024; aiheena [Helsingin 3D-kaupunkimalli ja digitaalinen kaksonen](#)
- Kurssiyhteistyö Metropolian ja HSY:n kanssa, lopputöiden esittely to 7.12.
- Ohjausryhmän jäsenet kirjoittivat ehdotuksia kuukauden data -nostoiksi HRI:n uutiskirjeeseen ja some-kanaviin

7 MAHDOLLISET MUUT ASIAT

Ei muita asioita.

8 SEURAAVAT KOKOUKSET

Kevään 2024 kokouksille (2 kpl) etsitään sopivat ajankohdat Doodle-kyselyn avulla.